

Investování do slamníku

V současnosti je stále mnoho lidí, kteří nechávají své peníze uloženy doma ve „slamníku“. Sami se tak ale v průběhu času připraví o takřka veškerou jejich hodnotu.

Vyznat se v komplikované nabídce investičních produktů je někdy obtížné. Někteří lidé navíc bankám nebo jiným finančním institucím nevěří. Právě hlavně z těchto dvou důvodů má stále mnoho lidí své životní úspory schované doma v trezoru, v tom o něco málo lepším případě alespoň uložené na běžném účtu, kde dosahují ročního zhodnocení

ZA VŠE MŮŽE INFLACE

Průměrnou výši roční inflace v České republice od roku 1996 do roku 2011 zachycuje tabulka 1. Hned na první pohled je jasné, že období vysoké inflace z konce devadesátých let neinvestované prostředky znehodnocovalo opravdu velkou rychlostí. Sto tisíc korun peč-

BOR. Ta sice ovlivňuje jak úroky z úvěru, tak úroky u vkladových produktů, nicméně obecně lze říci, že z dlouhodobého hlediska je tato sazba vyšší než skutečná úroková míra u spořicíh účtů a banky na její změny reagují se zpožděním. Výjimku tvoří snad jen poslední asi dva roky, kdy jak 3M PRIBOR, tak i další sazby klesly ke svým minimům a úroky na spořicíh účtech jsou tak i vlivem konkurence většinou vyšší než tato sazba. To, že úroky na spořicíh účtech bývají opravdu nižší než zmiňovaná sazba, lze demonstrovat např. na spořicíh účtu ING Konto. U něj lze dohledat vývoj úroků zpětně až do roku 2002. A můžeme říci, že jeho výnos byl v průměru asi o čtyři desetiny procentního bodu nižší než sazba 3M PRIBOR, a to až do počátku krize v roce 2008. V současnosti to ovšem je, jak již bylo zmíněno, naopak. Celou situaci zachycuje graf 1.

Z tohoto pohledu tedy musíme připustit, že skutečné zhodnocení by bylo pravděpodobně o několik procentních bodů nižší než to uváděné. Výnos by tak stačil v lepším případě na pokrytí inflace.

ZNEHODNOTIT MŮŽE I INVESTICE

Abychom byli objektivní, je třeba v souladu s výše uvedeným přiznat, že ani investice do rizikových aktiv, zejména v případě kratšího období, nemusí na zhodnocení peněz stačit. Graf 2 zobrazuje vývoj 100 000 Kč investovaných na počátku roku 1996 do indexu Praž-

Sto tisíc korun pečlivě schovaných do trezoru počátkem roku 1996 by už na jeho konci mělo hodnotu jen 91200 Kč. Na konci roku 2011 by to bylo pouhých 53092 Kč.

v řádu setin až desetin procenta. Přitom, jak se zdá, se stále najde dost těch, kteří si neuvědomují, že se tím sami připravují o svůj majetek. Nepochází-li peníze z nelegální činnosti, mnoho důvodů, proč je schovávat doma, opravdu nenajdeme.

O tom, jak se peníze zhodnotí, investujeme li je tím či oním způsobem, toho bylo napsáno mnoho. Podívejme se ale na to, jak se peníze v reálu znehodnotí, necháme-li je ležet bez užitku nebo vložíme-li je do produktů se zaručeným, leč nízkým výnosem. Určitě není snahou autora tvrdit, že mají význam pouze rizikové investice s nejistým výnosem. Popravdě tak člověk může prodělat ještě více. Je však třeba poukázat na skutečnost, že vhodné investování peněz podle potřeb a možností daného člověka je vždy lepší volbou než nedělat nic a postupně se tak připravovat o svůj majetek.

livě schovaných do trezoru počátkem roku 1996 by už na jeho konci mělo hodnotu jen 91200 Kč. Na konci roku 2011 by to bylo pouhých 53092 Kč. To znamená znehodnocení o takřka 50 % za 16 let.

Pokud bychom ovšem peníze uložili alespoň na spořicí účet, měli bychom v roce 2011 na kontě kolem 109753 Kč. Za 16 let by tak naše peníze reálně zhodnotily o cca 10 %, což není mnoho,

Pokud by váš pradědeček na počátku roku 1914 zakopal tehdy velmi pracně vydělaný jeden dolar do země, měl by dnes po odečtení vlivu inflace hodnotu pouhých tří centů.

ale ve srovnání s propadem neinvestovaných peněz jde o velice dobrý výsledek. Je ovšem třeba upozornit, že tato hodnota je spíše nadsazená, i když zohledňuje i daň placenou z úroků. Pro výpočet byla použita sazba 3M PRI-

ské burzy PX, dále stejnou částku uloženu na spořicí účet a deset tisíc uložených do krabice od bot.

Peníze, které zůstanou ležet ladem, v čase samozřejmě ztrácí svou hodnotu, pomineme-li období deflace. Ovšem vli-

Tabulka 1: Vývoj inflace v ČR, změna proti předchozímu roku v % a reálná hodnota neinvestovaných peněz

Rok	96	97	98	99	2000	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Inflace	8,8	8,5	10,7	2,1	3,9	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1	1,5	1,9
100 000	91200	83448	74519	72954	70109	66814	65611	65546	63710	62500	60937	59231	55500	54945	54120	53092

■ Zdroj: ČSU, vlastní výpočty autora

vem volatility na burze nastaly i okamžiky, kdy i neinvestované peníze měly větší cenu než ty vložené na český akciový trh. Šlo samozřejmě jen o výkyvy. Například v roce 2008, v době vrcholu trhu, by naše investice po zohlednění inflace zhodnotila o více než 100 % proti roku 1996. V současnosti, vzhledem k dopadům krize na trhy, by ale mělo našich 100 000 korun investovaných v roce 1996 do indexu PX zhruba stejnou hodnotu jako ta samá částka vložená na spořicí účet. Větší riziko by nám tak v tomto případě nepřineslo vyšší zhodnocení. To ale platí jen k dnešnímu okamžiku a za několik let by již situace byla takřka jistě jiná.

ČÍM DÉLE, TÍM HŮŘE

Někomu se může zdát znehodnocení „jen“ o 50 % jako malé. Podívejme se tedy na dvojnásobnou periodu. Historie České republiky není ovšem na takovou studii dost dlouhá. Použijeme tedy data

Na delší časové řadě je tak ještě patrnější, jak výrazně ztrácí peníze v čase svou hodnotu, pokud nejsou nějakou formou zhodnocovány.

z USA za posledních 30 let, kde narazíme na období vysoké i nízké či takřka nulové inflace.

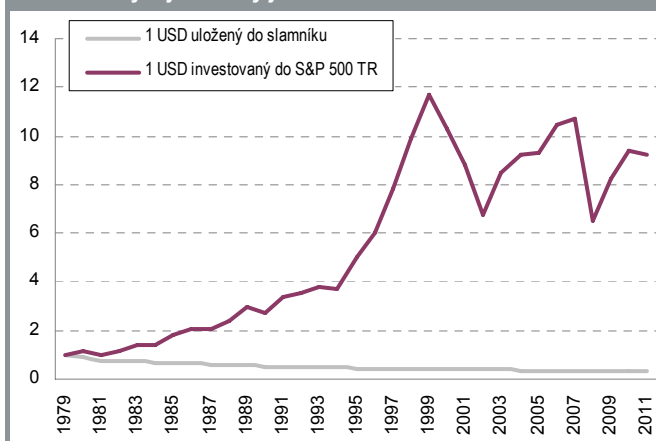
Pokud by váš pradědeček před třiceti lety zakopal tehdy velmi pracně vydělaný jeden dolar do země, měl by dnes po odečtení vlivu inflace hodnotu pouhých třiceti centů. A kdyby jej tam nechal déle, jeho hodnota by stále jen klesala. Pokud samozřejmě nebudeme uvažovat historickou cenu pro sběratele. Taková

forma spoření by zajistila, že z budoucího odkazu pro potomky by ve skutečnosti nezůstalo prakticky nic. Tedy zbylo by 30 % původní hodnoty. Naproti tomu, pokud by ve stejnou dobu investoval pradědeček jeden dolar do indexu S&P 500 (při zohlednění vlivu dividend), měla by dnes jeho investice, opět po zohlednění vlivu inflace, hodnotu takřka 9 dolarů a 30 centů. Tedy 9,3krát více.

Na delší časové řadě je tak ještě patrnější, jak výrazně ztrácí peníze v čase svou hodnotu, pokud nejsou nějakou formou zhodnocovány. V tomto období navíc neexistuje moment, kdy by náš neinvestovaný dolar měl větší hodnotu

než ten investovaný. Abychom ale byli spravedliví, šlo by na takové momenty narazit zejména u investic do amerických akcií například před první nebo druhou světovou válku, krachem na burze roku 1929, ropnou krizí, prasknutím technologické bubliny nebo před propuknutím současné finanční krize. Ale i přes všechny tyto události by náš investovaný dolar zaznamenal v dostatečně dlouhém časovém horizontu vždy

Graf 3: Vývoj hodnoty jednoho dolaru v čase dle investice

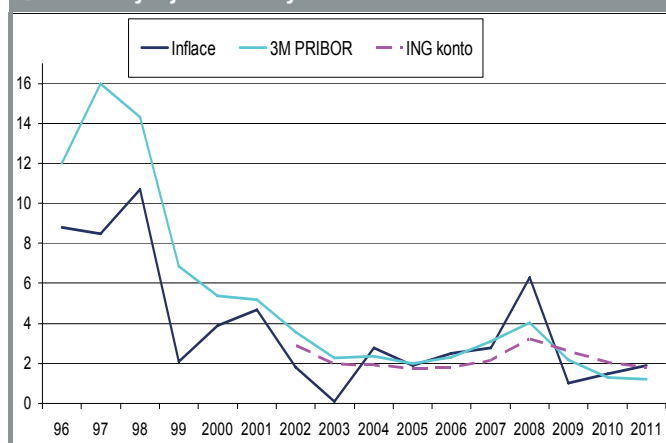

větší zhodnocení než ten neinvestovaný, a to samozřejmě tím větší, čím déle necháme peníze ležet ladem. V řádu několika desítek let by znehodnocení neinvestovaných peněz všechny naše snahy něco naspořit absolutně zničilo.

Výše uvedená čísla jsou jasným argumentem, proč volné finanční prostředky uložit alespoň na spořicí účet. V takovém případě budou přinejmenším ztrácet svou hodnotu pomaleji, než pokud je schováme do krabice od bot. V opačném případě se nám totiž může stát, že si za naše pečlivě uschované peníze nekoupíme v budoucnu vůbec nic. Samozřejmě při průběžném spoření by náš majetek ztrácel na hodnotě o něco pomaleji. Tisíc korun uložených do polštáře počátkem každého roku by mělo za posledních 16 let místo 16 tisíc hodnotu 12 714, takže bychom přišli „jen“ asi o 20 %. Ovšem při spoření do slavníku v řádu desítek let bychom tak jako tak přišli prakticky o vše, bez ohledu na to, zda spoříme jednorázově či průběžně. ■

Jiří Mikeš

Graf 1: Vývoj inflace a výnosů z úroků v ČR

Graf 2: Reálné zhodnocení / znehodnocení investic v ČR

